

[Hanne Budtz.]

Jeg vil slutte med at sige, at mit parti kan anbefale lovforslaget med ændringsforslag til vedtagelse.

Gideon: Da jeg gennem de overvejelser, jeg har gjort mig angående det problem, der her foreligger til afgørelse, er kommet til det resultat, at jeg må tilslutte mig flertallets indstilling, vil det vel være rimeligt ganske kort at gøre rede for de betragtninger, som har ført til, at jeg finder det ret og rimeligt nu at gå til ophævelse af de eksisterende familiefideikommissers.

Som bekendt indførtes der i den nye grundlov en bestemmelse om, at intet familiefideikommis for fremtiden kan oprettes, og når man har fundet det rigtigt at optage denne bestemmelse i den nye grundlov, må anledningen forementlig være den — det forekommer mig at være det mindste, man kan lægge i den — at disse familiefideikommissers ikke for fremtiden er ønskværdige, at tiden og udviklingen med andre ord er løbet fra dem. Heri er jeg ganske enig, men det forekommer mig, at de betragtninger, som har dannet grundlag for denne grundlovsbestemmelse, også kan gøres gældende overfor de eksisterende familiefideikommissers, og det er da nærliggende at spørge: Hvad så med disse? Er tiden da ikke også løbet fra dem?

Jeg synes som sagt, at de samme betragtninger kan gøres gældende, medmindre der er modstridende hensyn, som er mere tungtvejende, og det eneste modstående hensyn, der her kan komme i betragtning, er, at der med hensyn til de allerede eksisterende familiefideikommissers foreligger en viljesakt; der er en person, der har truffet afgørelse om, hvorledes der skal forholdes med hans efterladenskaber, og denne viljesakt bør man respektere. Jeg indrømmer, at det naturligvis er en tungtvejende betragtning, som man må tage med ind i sine overvejelser, og som jeg også har taget med ind i mine, men jeg kan ikke se rettere, end at denne betragtning i nærværende tilfælde ikke kan gøre sig så forfærdelig stærkt gældende. Når man i grundloven har fundet det påkrævet ikke at respektere viljesakter for fremtiden, har det ikke så stor betydning med hensyn til bestående familiefideikommissers; hertil kommer også, som det er

fremhævet af forskellige ordførere, at man i justitsministeriet i vidt omfang er inde på at godkende ændringer i allerede bestående viljestilkendegivelser i testamenter ud fra den betragtning, at forholdene efterhånden har udviklet sig sådan, at forudsætningerne for denne eller hin bestemmelse ikke mere er tilstede. Man må stille sig selv det spørgsmål: Ville nu testator i dette tilfælde ikke have truffet en anden ordning, og i bekræftende fald, hvilken ordning ville han have truffet? Det er betragtninger af denne art, som har fået mig til at mene, at de forudsætninger, der i sin tid forelå for disse fideikommissers oprettelse, er bristet, er smuldreret væk i den udvikling, der er foregået såvel på det lovgivningsmæssige som på andre områder.

Jeg kan f. eks. nævne den stigning i formuebeskatningen, som disse formuer har været udsat for; denne beskatning er steget overordentlig stærkt. Siden statsskatteloven af 1912 er formueskatten mangedoblet. For en kapital på 100 000 kr. er den blevet 4—5 gange så stor, for en kapital på en halv million kroner er den tidoblet, og det skønt kapitalens reelle værdi, dens købekraft, som det også blev fremhævet af det ærede medlem fru Hanne Budtz, i virkeligheden er sunket til en fjerdedel eller en trediedel.

Eller hvad mener man om arveafgiftens stigning, denne arveafgift, som for børns vedkommende ved arveloven af 1908 havde en maksimalsats på 3 pct., og som nu ved den gældende lov er oppe på 20 pct. og efter det forslag, der foreligger fra regeringens side, vil komme op på 45 pct.? For søskendebørn, hvor arveafgiftsloven af 1908 gennemførte en maksimalbeskatning på 6 pct., er denne nu oppe på 45 pct., og den ville, hvis det lovforslag, den høje regering nu har fremsat, bliver vedtaget, stige til 60 pct. Det siger sig selv, at med den udvikling, der her har fundet sted, vil der ved hvert arvefald ske et overordentlig stærkt og dybt indgreb i disse kapitaler, og det er til at forudse, at det ikke vil være så forfærdelig længe, før kilden er løbet tør.

Hertil kommer den økonomiske udvikling i almindelighed, som også er berørt. Jeg kan her nævne konverteringen i 30erne, da renten, som for obligationer dengang lå på 4½ og 5 pct., blev konverteret til 3 og 3½ pct., lidt over og lidt under pari, hvorefter